

bylo použito 51.750 Kč ke krytí zbytku kmenového vkladu dovolatelova, kdežto věřitel se vzdal práva žádati hotové vrácení této částky na společnost, takže peněžní prostředky, které společnost měla dostati od žalovaného, byly jí skutečně dány k dispozici. Ale těmito vývodům dovolatelovým nelze přisvědčiti již se zřetelím na právní předpisy zákona. Byla-li žalovanému uložena povinnost vplatiti kmenový vklad v hotovosti — o nějakém věcném plnění na kmenový vklad (přínos, apport) není tu vůbec zmínky, — nemohl se této povinnosti zbaviti tím, že místo společnosti převzal závazek zaplatiti věřiteli společnosti částku 51.750 Kč jí zapůjčených a že právní povaha této zápůjčky za souhlasu zúčastněných byla dodatečně změněna v plnění peněžního vkladu.

Právním dospěly proto nižší soudy k úsudku, že tato transakce, i kdyby se byla stala, je vůči věřitelům společnosti bez významu a že zažalovaná pohledávka je tedy po právu.

Čís. 17205.

Žalobou podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. nemůže se ten, komu byla určitá věc (vkladní knížka) protiprávně odňata, domáhati toho, aby zcizitel pod přísahou seznal, jak s odňatou věcí naložil, je-li účelem žaloby, aby poškozený zjistil, zda má pachatel ještě odňatou věc.

(Rozh. ze dne 2. února 1939, Rv I 2974/38.)

Žalovaná Aloisie Č. otevřela násilím za pomoci druhého žalovaného Karla Č. zásuvku žalobcova stolu a našla tam vkladní knížky v žalobě přesně popsané. Druhý žalovaný Karel Č. mimo to obstaral na příkaz své žalované otevření pancéřové schránky u Z. banky a odtamtud vyzvedl vkladní knížky žalobcovy. Žalobce se domáhá na žalovaných jednak, aby bylo uznáno právem, že žalovaní jsou povinni udati žalobci pod přísahou, jak bylo naloženo s vkladními knížkami (blíže popsanými), odcizenými začátkem ledna 1938 ze žalobcova držení, kde jsou ony vkladní knížky uloženy, po případě, za jakých podmínek jsou tam uloženy, zda jsou v úschově nějakého uschovatele, proti kterým dokladům a za jakých formalit lze žádati jejich vydání, zda na těchto vkladních knížkách zůstaly nevybrány tytéž vklady, které na nich byly vykázaný, po případě, zda a jakou částkou peníze z oněch vkladních knížek byly kterýmkoliv ze žalovaných vybrány a kde jsou, po případě, na které vkladní knížky, u kterých ústavů byly tyto peníze uloženy, kde se tyto knížky nacházejí a jsou uloženy (jsou-li v úschově nějakého uschovatele, proti kterým dokladům a za jakých formalit lze žádati jejich vydání) a udati všechno správně a úplně, co jim jest o zašantročení peněz na těchto knížkách uložených známo, jednak vydání pokladních

knížek. K odůvodnění žaloby přednesl: Vklady na odňatých vkladních knížkách jsou jeho vlastnictvím, sám je ukládal, sám je dal zříditi, vzal je do svého držení, nikdy je nikomu, zejména ne žalovaným, ani nedaroval, ani na ně nepřevodil za úplatu a jest nebezpečí, že žalovaní vyberou z vkladních knížek vklady nebo že tak již učinili; jest tudíž třeba nejprve zjistiti, zda oba žalovaní nezašantročili vkladní knížky jinam, zda peníze z nich nevybrali, neuložili na jiné vkladní knížky, a jaké, aby podle toho mohl upravit žalobní nárok týkající se žaloby vlastnické, kterou se domáhá vydání věcí, a k tomu jest zapotřebí prokázati vlastnictví. Žalobce však tvrdí, které z vkladních knížek má žalovaná nyní v držení resp. které měla v době podání žaloby, a proto jest nucen zjistiti si nejprve tuto okolnost, a jest tedy nejvhodnějším prostředkem řádně a úplně popsati svůj nárok vlastnický, který je uvedený pod další žalobní žádosti a který si vyhrazuje přesně specifikovati až po složení přísahy vyjevovací. Nižší soudy omezivše spor na jednání a rozhodnutí o žalobní žádosti, týkající se přísežného seznání, zamítly v této příčině žalobu, soud první stolice z těchto důvodů: Žalobce se domáhá na žalovaných složení vyjevovací přísahy dle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., aby si zjistil, zda a které vkladní knížky uvedené v žalobní žádosti mají žalovaní v držení resp. měli v době podání žaloby, po případě, jak s nimi naložili. Žalobce podrobně uvádí, o jaké vkladní knížky jde, kterými peněžními ústavami byly vydány, jaká mají čísla hlavních knih oněch peněžních ústavů, na koho a jaký obnos k určitému dni zněly a zda jsou vázány heslem. Žalovaní nepopírají ani, že by knížky ty nevyzvedli, aniž to výslovně nepotvrzují, nýbrž jen tvrdí, že knížky, o něž jde, jsou jejich a že v době podání žaloby již je neměli a nemají v držení. Nemůže se tudíž říci, že by šlo v souzené věci o zamlčení nebo zatajení a že by žalobci nebylo možno domáhati se přímo vydání knížek. Je souhlasiti se stranami, že jde o žalobu vlastnickou. Žalobce může také, jak se vyžaduje u vlastnické žaloby, přesně označiti a popsati vkladní knížky, o které jde. Pro spor není rozhodující, zda žalovaní knížky ty mají v držení či nikoliv, neboť žalobce může i za řízení, zjistí-li, že žalovaní nemají vkladní knížky v držení, změnití původní petit na zaplacení určité částky, která na jednotlivé knížce byla uložena. Nemůže tudíž soud přisvědčiti žalobci, že by mu nebylo možno bez žádaného přísežného seznání domáhati se nároku na vydání shora uvedených vkladních knížek, když žalovaní je nezatajují ani nezamlčují, takže žalobce o nich ví. Došel proto soud k úsudku, že žalobní nárok na složení vyjevovací přísahy podle čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. není odůvodněný a že není upravení žalobní prosby na vydání knížek na ní závislé. Za toho stavu věci uznal soud, že žalobní nárok v tomto směru není důvodný, a proto jej zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

To, že žalovaní ve sporu popírají, že by měli v držení tu neb onu vindikovanou vkladní knížku, takže žalobci není známo, kdo ze žalo-

vaných tu nebo onu vkladní knížku má anebo kdo třetí snad ji má, nikterak nenásvědčuje tomu, že by tu byly předpoklady žaloby podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., ježto podle toho není sporu o tom, že se žalovaní vyličeným způsobem ujali moci nad vkladními knížkami, a s druhé strany dovolatel sám již v žalobě tvrdil, že žalovaní dosud mají vkladní knížky ve svém držení, a jen povšechně naznačil možnost, že žalovaní tu neb onu z vkladních knížek zašantročili jinam nebo z nich vybrali peníze.

Po právní stránce nižší soudy nepochybily, zamítнувše žalobní žádání ovřené o ustanovení čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Nelze sice přisvědčiti odvolacímu soudu, pokud s tohoto hlediska klade důraz na to, že žalobce mohl žalovati o náhradu škody a že měl ihned žádati odsouzení žalovaných k zaplacení částek uložených na vkladních knížkách. Byly-li žalobci způsobem v žalobě tvrzeným protiprávně odňaty jeho vkladní knížky, může se domáhati jejich vydání (vrácení) jako vlastník (§ 366 obč. zák.), po případě z důvodu náhrady škody (§§ 1294 a násl., § 1323 obč. zák.). Při vlastnické žalobě musí ovšem žalobce podle § 369 obč. zák. dokázati nejen své vlastnictví, ale i že žalovný má věc ve své moci. Než ani z toho nikterak neplyne, že by tu byly podmínky žaloby podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Podle tohoto ustanovení zákona může ten, kdo podle žalobcova domnění má vědomost o zamlčení neb o zatajení některého jmění, rozsudkem býti přidržen k tomu, aby pod přísahou udal, co mu o zamlčení nebo zatajení jmění jest známo. V souzeném případě žalobce tvrdí, že mu žalovaní odcizili vkladní knížky, a domáhá se žalobou především toho, aby žalovaní pod přísahou seznali, jak bylo naloženo s těmito knížkami. Tato žalobní žádost není však podle zákona oprávněna, neboť i když se vychází z toho, že žalobce podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. přísluší i tomu, kdo sice ví, že jmění zde jest, ale je v nejistotě o jeho osudu (srov. rozh. č. 11855, 3140, 1027 Sb. n. s.), nelze říci, že by tato náležitost byla splněna v projednávaném případě, kde žalobce podle vlastního tvrzení nejen přesně ví, o jaké vkladní knížky jde, a kdo mu je vzal, ale již v žalobě uvedl, že žalovaní dosud mají knížky ve svém držení, což sice žalovaní ve svém přednesu popřeli, aniž by však proto bylo lze právem tvrditi, že tu jde o zamlčení nebo zatajení jmění ve smyslu čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

Čís. 17206.

Soudcovský zákaz ve smyslu § 294 ex. ř. není zákonným zákazem podle § 879, odst. 1, obč. zák.

Věřitel, jehož pohledávka byla po jejím zažalování jeho věřitelem zabavena a přikázána k vybrání a jenž se proti soudcovskému zákazmu, který mu byl podle § 294 ex. ř. dán, vyrovnal se svým dlužníkem (poddlužníkem) o zabavené pohledávce mimosoudním smírem, nemůže se